

FIETSEN door het BOEKEL, VENHORST en HUIZE PADUA van NU én TOEN

Lengte fietsroute: 30 km. Tijdsduur: 2-4 uur.

RA = rechtsaf

LA = linksaf

RD = rechtdoor

RM = Rijksmonument

GM = Gemeentelijk monument

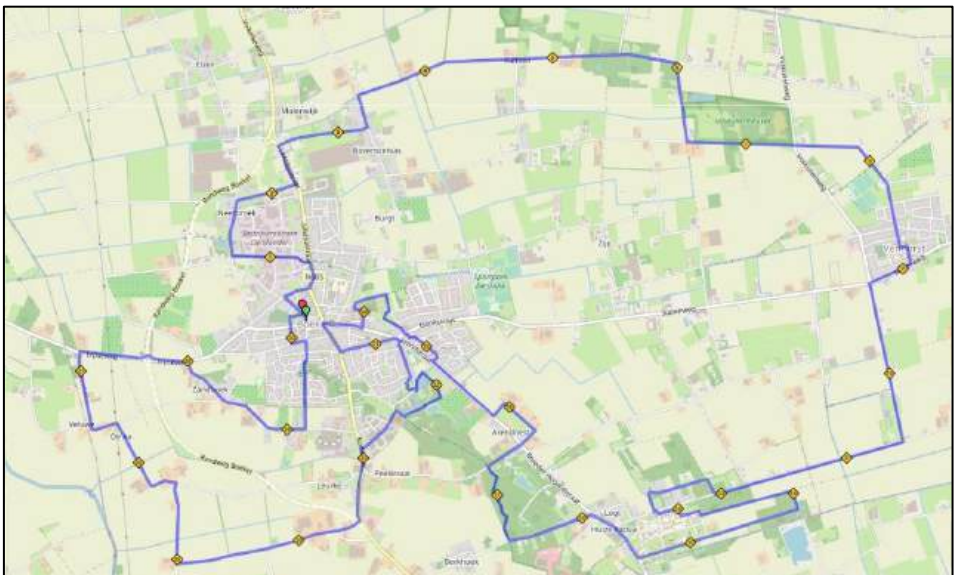
Leesmoment; geschikte plaats
om uitgebreider te kijken en te lezen.

De rijks- en gemeentelijke monumenten zijn in de tekst onderstreept.
Voor meer informatie over alle monumenten in de gemeente Boekel, kijk op
www.heemkundekringboekel.nl.

U vertrekt vanaf de Heemkamer, Sint Janplein 22, 5427 BG Boekel

Veel plezier met de fietstocht!

Deze fietsroute is gemaakt door heemkundelid Maria van Berlo-Kuipers, en is uitgegeven door Erfgoedvereniging 'Heemkundekring Sint Achten op Boeckel', Sint Janplein 22, 5427 BG Boekel - www.heemkundekringboekel.nl - e-mail heemkundeboekel@hotmail.com

GM De Heemkamer van erfgoedvereniging 'Heemkundekring Sint Achten op Boeckel' is gevestigd in Verenigingsgebouw Sint-Jan. Dit voormalige schoolgebouw is gebouwd in 1883; uitbreidingen waren er in 1921 en

1951, en aan de achterzijde in de jaren 1960-1980. Zie de ingemetselde stenen bij de hoofdingang. Vanaf 1883 een openbare lagere school; in 1927 werd het een R.K. Jongensschool (de meisjes gingen al bij de nonnen naar school); in 1968 weer gemengd; in 1985 werd het basisschool, en in 1994 werd de school in een ander gebouw gehuisvest en werd het Sint-Jangebouw een verenigingsgebouw. Behalve de Heemkundekring zitten ook de Jeugdhobbyclub, lokale omroep, Repaircafé, Vluchtelingenwerk, en nog enkele verenigingen in het gebouw. Het gebouw is nu een gemeentelijk monument en is van cultuur-historische waarde als voorbeeld van een gangschool, en is van architectuur-historische waarde vanwege de behouden hoofdvorm, detaillering en materiaalgebruik. Daarnaast is het een belangrijk element uit de dorpsgeschiedenis van Boekel.

GM Vóór de Heemkamer staat het Boekels-Venhorstse oorlogsmonument. Bouwjaar 1946/1951. Het oorlogsmonument herinnert de inwoners aan de acht medeburgers die in WO2 of tijdens de politionele acties in het voormalige Nederlands-Indië zijn omgekomen, én aan de 15 geallieerde militairen die in Boekel zijn gesneuveld. Het oorlogsmonument staat op deze plek vanaf 2003; eerder stond het aan de Rutger van Herpenstraat. Jaarlijks wordt hier op 4 mei de dodenherdenking gehouden. Het gedenkteken is van sociaal-historische waarde vanwege de weerspiegeling en verwijzing naar de oorlogsgeschiedenis. Ook vóór de Heemkamer staat het poëziepaaltje 'Ode aan de Boekelse Sint-Jan', één van de ca. 30 poëziepaaltjes in de centra van Boekel en Venhorst.

Het gebouw tegenover Verenigingsgebouw Sint-Jan is Nia Domo.

Nia Domo is in 1959 gebouwd als gemeenschapshuis van Boekel. De naam 'Nia Domo' komt uit de wereldtaal Esperanto en betekent 'ons huis'. Sinds enkele jaren is ook de

bibliotheek gevestigd in Nia Domo. Op de foto Nia Domo zoals het er uitzag kort na de opening in 1960.

1. Fiets RA, richting Mr. van Hooffstraat.

GM De langgevelboerderij aan de linkerkant op Mr. van Hooffstraat 11 is oorspronkelijk gebouwd ca. 1840. Hij is klein van formaat en heeft een beeldbepalende betekenis vanwege de ligging in de kern van het dorp. De oude langgevelboerderij is in 2012

volledig gerestaureerd. Op de foto de langgevelboerderij in vroeger tijden.

2. Einde weg RA, Wilhelminastraat.

Na 100 m op de open plek aan de linkerkant van de Wilhelminastraat stond vroeger een woning, gebouwd in 1928, met een winkel en slagerij met pekelcel. Die vormden het begin van het latere Vleeswarenbedrijf

'Boekos'. De panden van dit bedrijf zijn gesloopt in 2011. Op de foto Vleeswarenbedrijf 'Boekos', met links een stukje van de winkel, in het midden de toegangspoort en rechts een stukje van de fabriek.

3. Einde weg LA, Julianastraat.

RM Links ziet u de molen. De molen is een gesloten standerdmolen die is ingericht als korenmolen. Aan de linkerkant naast de molen staat nu een nieuw huis. Vroeger stond hier het molenaarshuisje uit 1906 van de familie Verbeek; het huisje is in 1963 gesloopt. De standerdmolen is waarschijnlijk gebouwd in de 17^e eeuw,

maar heeft vóór 1844 op de Elzen gestaan. Het is een rijksmonument; zie het rijksmonumenten-informatiebord aan de weg bij de molen. Op de foto de molen in ca. 1935. Op de voorgrond op de foto is nog de kiosk te zien die in 1930 is gebouwd. In 1959, na bijna 30 jaar, werd deze kiosk gesloopt.

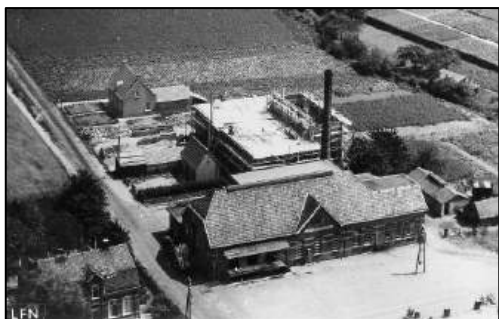

GM Julianastraat 11 is een voormalige burgemeesterswoning. Gebouwd in ca. 1900 in opdracht van toenmalig burgemeester Franciscus Bouwens. Een voor die tijd statig woonhuis, met een zadeldak waarvan de nok evenwijdig aan de Julianastraat loopt. Het is nu een gemeentelijk monument.

RM Julianastraat 13 is een voormalige T-boerderij. Gebouwd in ca. 1890 in ambachtelijk-traditionele stijl. Enkele stalraampjes zijn rond 1950 vervangen door betonnen exemplaren. Het is nu een rijksmonument, waarin een bed and breakfast is gevestigd.

4. Ga net vóór het Tinq-tankstation LA het fietspad op, Vlonderpad.

Tegenover het Tinq-tankstation, waar nu een appartementencomplex staat, stond tot aan 1996 zuivelfabriek De Boterbloem.

Het was in 1893 dat enkele leden van de Boekelse Landbouwclub besloten om samen een boterfabriek op handkracht te beginnen. Enkele jaren later begon ook de Boekelse Boeren-

bond een eigen boterfabriek. Na bijna 20 jaar werden de concurrentie en ruzies bijgelegd, en werd 'Stoomzuivelfabriek De Boterbloem' gebouwd en in 1912 geopend. Die naam is trouwens wel opmerkelijk, want in die tijd werd een fabriek of bedrijf bijna altijd vernoemd naar een heilige. De oprichting van De Boterbloem maakte meteen een einde aan de botermijn (botermarkt) in de

kelder van het gemeentehuis, waar veel boter verhandeld werd en men er goed aan verdiende. De melk van de 900 koeien van de aangesloten 180 boeren in Boekel ging voortaan rechtstreeks naar De Boterbloem. De aanvoer bedroeg tussen de 3 en 5 miljoen kilo per jaar. In 1951 ging de boterfabriek over op de productie van kaas. In 1996 werd de fabriek afgebroken om plaats te maken voor woonhuizen.

GM Op de hoek met de Beatrixlaan staat nog wel de statige voormalige directeurswoning van de melkfabriek, ook uit 1912. Julianastraat 52; nu een gemeentelijk monument. Op de foto de 'stoomzuivelfabriek' in ca. 1917, met linksonder de directeurswoning.

5. Blijf dit fietspad volgen.

6. Einde fietspad RA, Neerbroek.

RM Na ongeveer 280 m ziet u aan de linkerkant een boerderij, Neerbroek 5. Deze boerderij werd 92 jaar bewoond door Bertus van Berlo (*1922 †2014). Het is een krukhuisboerderij, ontstaan uit een driebeukig hallehuis, daterende uit de 17^e eeuw (leeftijdsgedatering van de houten gebinten: jaren 1640-1660). De voorgevel van het pand draagt muurankers met het jaartal 1760. Dat is echter niet het jaar waarin de verbouwing tot krukhuis plaatshad. Op de kadasterkaart van 1832 is de boerderij ingetekend als een rechthoekig gebouw, zonder zij-

waartse uitbouw. De verbouwing tot krukhuis heeft pas later, omstreeks 1865 plaatsgevonden. Het is een rijksmonument, en in 2003 was het de 'Boerderij van het jaar van Noord-Brabant'.

RM Op het erf van deze boerderij staat een bakhuis, ook opgetrokken in ambachtelijk-traditionele bouwtrant, en daarvoor een bakstenen gemetselde waterput uit het laatst van de 19^e eeuw.

7. 3^e weg RA, Neerbroek.

8. Einde weg LA, Molenstraat.

9. 1^e weg RA, Gewandhuis.

10. Einde weg LA, Bovenstehuis.

11. 1^e weg RA, Rietven, gaat over in Noordstraat.

12. 2^e weg RA, Grootven.

U komt langs visvijver De Boekhorst.

13. Einde weg LA, Schepersdijk.

Bij Schepersdijk 10 passeert u Peel-landschapspark Voskuilenheuvel, links van de weg Schepersdijk. Deze omgeving is de voormalige Peel, een groot gebied van zo'n 300 km² op de grens van Oost-Brabant en Noord-Limburg, wat tot circa 100 jaar geleden nog een vrij ongerept gebied was. Rond het einde van de 19^e eeuw is gestart met de ontginning van deze 'woeste gronden'. Tijdens de ontginning van de 'Boekelsche Peel' werd

een gedeelte bestempeld als ontoereikende landbouwkwaliteit. Het werd daarom alleen bebost, en het zou later dit peellandschapspark worden. Peellandschapspark Voskuilenheuvel (ca. ¼ km²) is bij uitstek een park om wandelend te verkennen. Het park kent twee wandelroutes, een van 1,5 km en een van 2,3 km.

14. Bij kruising rechtdoor, Schepersdijk.

15. Einde weg RA, Zanddelweg.

16. Blijf deze weg volgen tot de kerk in Venhorst, Sint Josephplein.

17. Na de kerk LA, Sint Josephplein.

Daarna weg vervolgen.

GM Villa De Linde, Sint Josephplein 13; op de foto rechts. Vrijstaande villa die in 1933 naar ontwerp van architect C. Schellekens is gebouwd. De villa is gebouwd als woning voor het toenmalige schoolhoofd P.J. Menne, van de naastgelegen Sint Cornelius-school die uit dezelfde bouwtijd dateert.

Achter dit huis is de begraafplaats van Venhorst met een calvarieberg en een gietijzeren kruis.

GM De Sint Corneliuschool, Sint Josephplein 7, op de foto links, is in 1932 als gangschool met drie klaslokalen gebouwd, naar ontwerp van E. Heijkants. De naam Corneliuschool is een eerbetoon aan toenmalig burgemeester Cornelis Schafrat van Boekel die zich erg ingezet heeft voor de ontwikkeling van Venhorst. Al in 1937 is aan de school een lokaal toegevoegd. In 1959 zijn aan de rechterzijde twee lokalen toegevoegd, en in 2000 is de school grondig gemoderniseerd.

GM De Sint Jozefkerk is in 1934-1935 gebouwd naar ontwerp van P.G. Elemans als rechtgesloten éénbeukige noodkerk met elementen uit de Delftse Schoolstijl. In 1954 kreeg de kerk haar definitieve vorm. Tevens kwam een verbindingsgang met de pastorie tot stand. Nadien zijn nog enkele toevoegingen gedaan met name aan de achterzijde.

GM Pastorie, Sint Josephplein 16. De pastorie is in 1935 gebouwd naar ontwerp van Ebben-Beers. Rondom de pastorie is een tuin. Aan de voorzijde en rechts naast het pand vormt een bakstenen muurtje met enkele pijlers, waartussen een ronde ijzeren buis is aangebracht, de erfafscheiding.

- 18. Weg vervolgen, einde weg RA, Statenweg.**
- 19. 1^e weg LA, Telefoonstraat.**
- 20. Einde weg RA, Langstraat. Blijven volgen, wordt Kluisstraat.**
- 21. 2^e verharde weg RA, Heiderik.**
- 22. Einde weg LA, Kluisstraat.**
- 23. Na 15 m RA en na 20 m LA, vóór het hoofdgebouw van Huize Padua door (GGZ Oost Brabant).**

Op de foto het hoofdgebouw van Huize Padua.

De geschiedenis van Huize Padua voert terug tot einde 17^e eeuw. In 1694 vestigde kluizenaar Hogaert Verhofstad zich in het nabijgelegen Handel, en werd koster van de Handelse kapel. Hij overleed in 1719. In 1723 kwamen Daniël

Vervest (Daniël de Brouwer), Peter Moescops en Peter Teurlings van Meerveldhoven naar Handel. Ze waren koster van de kapel aldaar en beoefenden ambachten als brouwen, kaarsen maken en het vervaardigen van ex voto's. Omstreeks 1725 begonnen ze met het geven van onderwijs, ook aan aanzienlijke Hollandse families, aangezien die in Holland geen katholiek onderwijs mochten ontvangen. Nu was het zo, dat in het soevereiniteitsverdrag van 1662 was opgenomen dat in de Rijksheerlijkheid Gemert, naast de Duitse Orde, geen kloostergemeenschappen mochten bestaan die groter waren dan vijf personen. Men begon druk op de gemeenschap uit te oefenen en vond dat de landscommandeur van de Duitse

Orde moest optreden. Hoewel deze dat niet deed vertrok de kloostergemeenschap, en wel een kilometer noordwaarts, aan de noordzijde van de Landmeerse Loop, in het gebied dat tot Boekel behoorde. Boekel was onderdeel van het Land van Ravenstein, waar godsdienstvrijheid heerste. In 1742 werd hier 'Huis Padua' gesticht. De gemeenschap hield zich met dezelfde zaken bezig als voorheen, namelijk onderwijs, kosten, hosties bakken, kaarsen maken, brouwen en de land- en tuinbouw. In 1826 begon men met de krankzinnigenzorg. Dat groeide uiteindelijk uit, met 'ontelbare' uitbreidingen en veranderingen, tot psychiatrisch ziekenhuis Huize Padua, en het huidige GGZ Oost Brabant. Op en rond het terrein van Huize Padua hebben zeven gebouwen de status van rijksmonument en drie van gemeentelijk monument.

24. 1^e weg RA, Princepeel.

25. 1^e weg LA, Bunthorst.

26. Ga 25 m na de bocht LA, dat is een zandweg.

27. 1^e zandweg RA.

28. 1^e weg RA, Eikenheuvel (bij kruisbeeld).

Kruisbeeld met vijver

29. Ga langs de poort. Na 100 m passeert u de boerderij van Huize Padua. Weg vervolgen, wordt fietspad.

GM Forse boerderij op een U-vormige plattegrond, die in 1954 voor Huize Padua is gebouwd in Delftse Schoolstijl. De boerderij bestaat uit drie eenlaags vleugels met zadeldaken. Op de zuidwesthoek is het representatieve gedeelte van de boerderij. Dit deel is iets hoger opgetrokken en heeft een kelder en een

zadeldak. Op het binnenterrein is een eenlaags bouwdeel met zadeldak haaks op de middelste vleugel gebouwd. De niet bebouwde zijde van het binnenterrein wordt grotendeels met een muur afgesloten. De boerderij staat op het terrein van Huize Padua met rondom een ruime parkaanleg en behoort nog steeds tot het complex van gebouwen (en van het buurtschap) van Huize Padua, maar heeft inmiddels een andere functie.

RM Links van het fietspad ziet u de Oude Kluis, het eerste broederhuis van Huize Padua. Tegenwoordig een museum. Hier komt de geschiedenis tot leven, van zowel Huize Padua, gesticht in 1832, als Coudewater in Rosmalen, gesticht in 1870; beide GGZ Oost Brabant. Neem eens een kijkje.

30. Einde fietspad RA, Daniël de Brouwerstraat.

RM Onze Lieve Vrouwekapel, gelegen tegenover museum de Kluis, ter linkerkant van het hekwerk van de villa aan de Daniël de Brouwerstraat 28. Het enige bidkapelletje wat Boekel rijk is. Het oorspronkelijke kapelletje werd op deze plek gebouwd door Petrus Koymans (1732-1810), de tweede opvolger van Daniël de Brouwer. Het werd tussen 1871 en 1878 ommetseld en kreeg toen de huidige vorm. In de loop van de tijd hebben er verschillende Mariabeelden in gestaan.

RM Villa De Hanenkamp werd rond 1890 gebouwd in neorenaissancestijl als dokterswoning van Huize Padua. De naam is ontleend aan de 'Hananekamp' in Handel, waar de broeders vanaf 1722 twintig jaar woonden.

RM De kapel werd in 1897 gebouwd in neogotische stijl naar ontwerp van architect J. Heykants. De bij-sacristie aan de oostzijde werd in 1923 verkleind, toen het Broederhuis werd gebouwd en door middel van een gang verbonden werd met de kapel. Het interieur van de kapel is rond 1970 vereenvoudigd. Nu zijn er appartementen in gevestigd.

Aan het einde van het eerste straatje links, stond tot aan 1959 de molen van Antoon van de Ven, dus vlakbij Huize Padua. De molenaarsfamilie Van de Ven woonde in Boekel, maar hun molen stond net over grens in Handel, gemeente Gemert. Deze 'achtkantige grondzeiler' kwam uit de Zaanstreek en werd in 1899 hier gebouwd; hij werd gesloopt in 1959.

31. 2^e weg LA, Bezuidenhout.

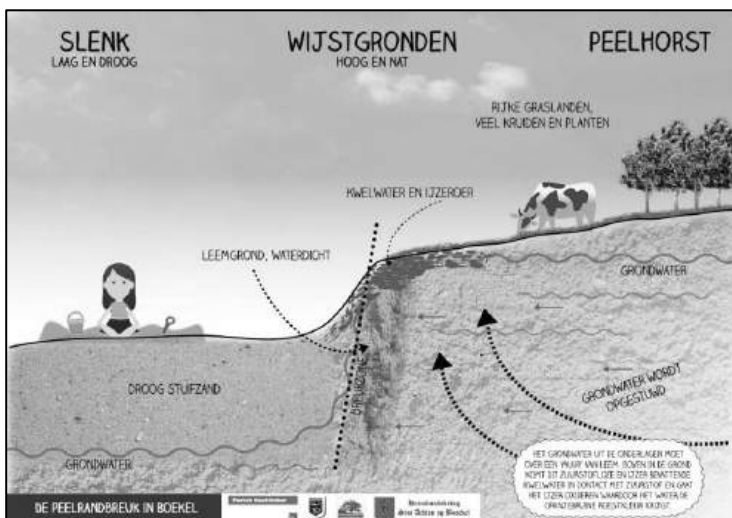
32. Ga meteen na de bossen RA het fietspad langs de bosrand op.

Extra: **RM** Als u vóór rechts af te slaan eerst nog 150 meter doorfietst voorbij de bossen, ziet u rechts nog een van de heel oude boerderijen van Boekel; Berkhoek 14. Deze is van ca. 1670-1700. Langevelboerderij met dwarsdeel. De boerderij is ontstaan uit een driebeukig hallehuis en later gewijzigd. De hoofdconstructie in de

boerderij bestaat uit vijf zware eiken ankerbalkgebintparen. De boerderij ligt op een ruim erf met oude linden en eiken. Aan de achterzijde is een klein bakhuis aangebouwd.

33. Blijf het fietspad volgen (bij splitsing links aanhouden) tot verharde weg en ga RA, Peelstraat.
34. Bij kruising RD, Arendnest.
35. Einde weg RA, Arendstraat.
36. 1^e weg RA, Grootveld.
37. 1^e weg LA, Hoogveld, links aanhouden, wordt Middenveld.
38. Einde weg RD het fietspad op.
39. Einde fietspad, steek over naar Kerkenekkerpad, wordt Wijstgrond.

Even verderop ziet u links de Peelrandbreuk in 'Geoparkje De Donk', met informatieborden. De Peelrandbreuk is op een aantal plekken in Boekel nog goed te zien. Op de Donk is bij de breuk het hoogteverschil duidelijk te zien

en op de Dooleggen, Arendnest en Perekker het wijstverschijnsel. De breuk en wijstgrond zorgen voor uniek landschap met bijzondere natuurwaarden. Wijst ontstaat aan de hoge kant van de breuk en zien we aan de rand van de Perekker nog goed. Het ijzerrijke kwelwater wordt langs de breuk omhooggestuwd en komt met zuurstof in aanraking. Het ijzer gaat oxideren en er ontstaat roestvorming waardoor het water oranje kleurt. Daar waar boven de breuk grind in de ondergrond voorkomt ontstaat soms ijzeroer. Wijstwater in de sloten en poelen is in de zomer koel en in de winter relatief warm. Het wijstverschijnsel zorgt voor unieke natuur. Kenmerkend zijn vooral het ijsvogeltje en de bijzondere vlindersoort, het oranjepijpje.

40. Tweede weg RA, Wijstgrond.

41. 3de weg LA, De Gemeint.

42. Einde weg LA, Burgstepad, wordt Bernhardstraat.

43. Blijf het fietspad volgen, einde fietspad LA, Bernhardstraat.

Aan de linkerkant komt u langs de club-accommodatie met jeu-de-boulesbanen van de Boekelse jeu-de-boulesvereniging. Vanaf 1949 tot 1995 stond hier blokhuut 'Sancta Maria', voor de meisjesscoutinggroepen. In 1997 en vervolgens in 2006 werd er grondig verbouwd en ontstond de huidige accommodatie.

44. 1^e weg LA, Kloosterlaan. Blijven volgen, gaat over in stukje fietspad.

45. Einde weg RA, Rutger van Herpenstraat.

Links aan de Rutger van Herpenstraat, min of meer op de hoek met de Professor van de Veldenstraat, werd in 1952 de Tuinbouwschool gebouwd. Nadat de school werd opgeheven, werd het gebouw jarenlang verenigingsgebouw voor de Volksuniversiteit, muziekschool en andere verenigingen. In 2000 werd het

gebouw gesloopt, en werden er woningen gebouwd. Op de foto de Tuinbouwschool in 1952.

GM Het huis Rutger van Herpenstraat 8 is 'Villa Ego Flos' (betekent: ik bloei) en is gebouwd in 1937 in opdracht van huisarts A. Jetten. In dit pand is een huisartsenpraktijk geweest tot 1998. Het is nu een gemeentelijk monument.

GM Het huis Rutger van Herpenstraat 6 is 'Villa Beuke-Loo' en is gebouwd in 1933 in opdracht van de toenmalige burgemeester Cornelis Schafrat. Het is een vrijstaande villa en het is een gemeentelijk monument. Het was lang de burgemeesterswoning van Boekel. Tot 2019 woonde er oud-burgemeester Koos Pompen.

GM Aan de rechterkant ziet u de Sint Petruskerk, op de foto nog vast aan het inmiddels gesloopte bejaardenhuis. In 1887 vestigden de Zusters van Liefde zich in Boekel. De in 1935 gebouwde kapel is de stenen getuigenis van wat de Zusters van Liefde voor Boekel hebben gedaan. Ze

namen de wijkverpleging ter hand, begonnen een naaischool, bewaarschool en taalschool. In 1962 vertrokken de Zusters van Liefde weer uit Boekel.

Op de foto onder, het kloostercomplex van de Zusters van Liefde in ca. 1940-1950. Het middenstuk was het klooster, met links aangebouwd naar voren staand, de meisjesschool, genaamd St. Josephschool, en rechts aangebouwd naar voren staand, het bejaardenhuis. In 1971 werd het hele complex gesloopt, behalve de kapel.

RM Verderop rechts de Sint Agathakerk, Kerkstraat 39. Gebouwd in 1925 in de stijl van de Amsterdamse School. De kerk vormt een markant middelpunt in de kern van Boekel. Naast de entree van de Sint Agathakerk staat een Heilig Hartbeeld.

RM De pastorie, Kerkstraat 37, is in 1925 gebouwd in de stijl van de

Amsterdamse School naar ontwerp van architect J. Franssen.

Extra informatie: De oudst bekende geschriften noemen in 1353 voor het eerst een kapel in Boekel. Die was gewijd aan de H. Agatha en stond waar nu het Sint Agathaplein is. Waarschijnlijk bestond de kapel al langer. Deze middeleeuwse kapel werd in 1760 flink uitgebreid vanwege het groeiende aantal bezoekers. In

1830-1832 werd een geheel nieuwe kerk, een Waterstaatskerk gebouwd. Tachtig jaar later bleek dat de Waterstaatskerk verzakte, scheuren vertoonde en er zelfs instortingsgevaar dreigde. In 1925 werd daarom een nieuwe kerk gebouwd, de huidige Sint Agathakerk, tegenover de oude. De oude Waterstaatskerk, die op het huidige Sint Agathaplein stond, werd in de daaropvolgende jaren gesloopt.

46. Bij rotonde LA, Kerkstraat.

GM Pand Kerkstraat 41, bij de rotonde. Oorspronkelijk was dit pand een bierbrouwerij, gebouwd in 1888, met daaraan later vast gebouwd een woonhuis, gebouwd in 1902. De brouwerij is tot 1938 in bedrijf geweest. Op de foto het woonhuis van de brouwerij. Nu is daar een bloemenwinkel gevestigd, en in de oorspronkelijke brouwerij is nu een kapperszaak gevestigd.

GM Het huis daarnaast, Kerkstraat 43, is ook een gemeentelijk monument; een villa gebouwd in 1936. De villa is van architectuur-historische waarde vanwege de gaaf bewaard gebleven hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

Pand Kerkstraat 53. Hier was van 1915 tot 1959 het postkantoor gevestigd. Netje Broeren-de Groot was kantoorhoudster. Zoon Pieter nam op 16-09-1942 het posthouderschap van zijn moeder over, die na 35 jaar met pensioen ging.

47. 1^e weg LA, Burgemeester Schafratstraat.

Aan de rechterkant, waar nu de Helfrichstraat begint, stond vroeger het Patronaatsgebouw 'Sint Lucia', min of meer een gemeenschapshuis, gebouwd in 1909 en gesloopt begin jaren 1970 voor de aanleg van de Helfrichstraat. Op de foto het patronaatsgebouw in de jaren 1960.

48. Einde weg RA. Let op! Blijf aan de rechterzijde van de weg op het fietspad/trottoir. Na 50 m RA, Kievitlaan.

Kruisbeeld op de hoek van de Burgemeester Schafratstraat en Rutger van Herpenstraat. Het Kruis stond eerst langs de weg op de driesprong Rutger van Herpenstraat / Donkstraat / Arendstraat. De voet van het kruisbeeld bestond uit brokstukken ijzeroer. In 1986 is op initiatief van de Heemkundekring op de huidige plaats een nieuw kruisbeeld geplaatst, tegenover het eerdere oude kruisbeeld van de foto.

49. 1^e weg schuin LA, Spechtlaan, gaat over in Wielewaallaan.

50. Ga 50 m na de bocht LA, op het fietspad; het natuurbelevingspad 'Perke wijst je de weg'.

De route 'Perke wijst je de weg' start vanaf de Wielewaallaan. Het doel van dit natuurbelevingspad is het kind zelf de verbondenheid met de natuur laten ervaren. Door middel van een verhalenlijn, speeltoestellen en zelf ontdekkend leren, wordt het kind uitgenodigd en geprikkeld om

kennis te maken met alle facetten van de natuur en in het bijzonder met de Peelrandbreuk en het wijstverschijnsel.

51. Einde fietspad oversteken en vóór het bruggetje LA het fietspad op.

Tegenover u ziet u de Perekker, waar Stichting D'n Eik, koepelorganisatie natuur- en landschapscultuur, is gehuisvest, en Scouting Boekel. In dit park zijn naast een bijenhal, insectenwand, kikkerpoel, vijvers met waterval, vleermuizenkelder en oeverzwaluwwand, ook de Peelrandbreuk en het wijstverschijnsel zichtbaar. De aanwezigheid van de Peel-

randbreuk op de Perekker is het duidelijkst waarneembaar in de waterhuishouding, aan het zogenaamde wijstverschijnsel. Het wijstverschijnsel is het verschijnsel waarbij de hoger gelegen gronden (de Peelhorst) aanzienlijk natter zijn bij de breuklijn dan de direct ernaast liggende lagere gronden (de Slenk). Op de Perekker is aan de groei van de beplanting de loop van de breuklijn (nat/droog) duidelijk waar te nemen.

52. Het fietspad langs de vijver vervolgen.

- 53. 1^e fietspad RA. Langs de sloot fietspad vervolgen. Bij bocht RA vervolgen.**
- 54. Na 200 m LA, plat bruggetje over (bij wandelknooppunt 75). Blijf dit fietspad volgen tot parkeerplaats en ga RD over de parkeerplaats.**
- 55. Einde parkeerplaats RA.**
- 56. Na 100 m LA het fietspad op.**
- 57. Einde fietspad RD, Klein Rondeel.**

Aan uw linkerkant ligt Ecodorp Boekel. Ecodorp Boekel is een gemeenschap met als doel zowel sociaal, economisch als ecologisch duurzaam te zijn.

- 58. Einde weg LA, Runstraat, gaat over in Gemertseweg.**

Waar nu het bedrijf Verhoeven Wheels is, stond vroeger een windmolen. Een zogenaamde 'bovenkrui-er' die in 1867 werd gebouwd door de familie Boerdonk, de eigenaar van de molen in de Kerkstraat. Rond 1900 werd deze stenen molen door de familie Van de Bosch aangekocht, die hem tot 1940 als windmolen gebruikte. Ook deed hij dienst als

oliemolen en werden er lijnkoeken gemaakt. Deze olie werd gebruikt voor lampen en door bakkers in plaats van boter. Met de welluidende naam 'Over den Berg', wat betekende dat hij vanuit Boekel gezien ná de Bosberg kwam. Helaas is ook deze molen gesloopt.

- 59. Bij de rotonde RA, Mutshoek (2^e afslag).**

Bij buurtschap de Mutshoek, heeft rond 1700 een schuurkerk gestaan voor de katholieken uit Gemert.

- 60. Einde weg RA, De Beemd.**

U bent dichtbij rivier de Aa. Langs de sloot, die u passeert, loopt aan uw linkerkant een pad richting rivier de Aa. De Aa is een beek en stroomafwaarts een kleinere rivier. De gekanaliseerde beek ontspringt bij Nederweert in Limburg en komt uit bij de Citadel in het centrum van 's-Hertogenbosch. De Aa is in de jaren 1930 gekanaliseerd. Door ruilverkaveling in de jaren 1960 is het oude cultuurlandschap van het Aa-dal aanzienlijk veranderd.

- 61. Einde weg LA, De Aa.**
- 62. Bij de splitsing Kiesbeemd / De Aa houdt u links aan, blijf straat De Aa volgen.**
- 63. Einde weg RA, Erpseweg. Let op! Oversteken naar fietspad.**
- 64. Bij de rotonde RD, Erpseweg.**
- 65. 1^e weg RA, Zandhoek.**
- 66. 2^e weg LA, Zandhoek, gaat over in fietspad.**
- 67. Bij kruising oversteken, fietspad vervolgen.**
- 68. Einde fietspad LA, De Beuken.**
- 69. 2^e weg LA, Irenestraat.**
- 70. 1^e weg RA, De Raadstraat.**
- 71. Bij kruising oversteken, vervolg De Raadstraat.**
- 72. Na 100 m, tegenover de begraafplaats, RA het fietspad op en dan ziet u weer het Verenigingsgebouw Sint-Jan, waar de route begon.**

Aan De Raadstraat ligt het Boekelse kerkhof. Op dit kerkhof stond voorheen een calvarieberg met daar bovenop een kruis met twee engelen, zoals op de foto. Op de foto ook de monumentale grafstenen die er toen lagen. Dat gedeelte van het kerkhof was toen het zogenaamde gereserveerde gedeelte, het 'kerkhof voor de rijken'. Tot in de jaren 1960 stonden er op dit kerkhof van de parochie van

de Heilige Agatha te Boekel verschillende grafmonumenten, vervaardigd uit hout, cement, marmer en ook uit gietijzer. Bij een herinrichting van het kerkhof zijn al deze kruizen en andere grafmonumenten verwijderd. Twee gietijzeren kruizen zijn als aandenken bewaard gebleven. Ze zijn opgeknapt en overgeschilderd. Eén kruis bevindt zich op dit kerkhof van Boekel en het andere kruis staat op het kerkhof van Venhorst.

Aan de rechterkant van het grindpad, in het parkje, staat de Coronaboom, een herdenkingsboom, geplant in 2021, ter herdenking van alle corona-slachtoffers.

Hopelijk heeft u genoten van deze fietstocht en van de weetjes over Boekel, Venhorst en Huize Padua. Wilt u meer weten, dan bent u van harte welkom in onze Heemkamer.

**Heemkundekring
Sint Achten op Boeckel**